

**Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Чубань В.С.

**Правові цінності та етичні стандарти в професійній
діяльності юриста**

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої
освіти в галузі знань 08 "Право"
спеціальність 081 "Право"

Черкаси – 2023

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (протокол №1 від «28» серпня 2023 р.)

Чубань В.С.

Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності юриста: [методичні вказівки до виконання контрольної роботи для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 "Право", спеціальність 081 "Право"] / В.С. Чубань // Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, 2023. – 13 с.

© Чубань В.С.

© Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	4
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	5
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	5
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	6
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

ВСТУП

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності юриста» адресовано для здобувачів підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 "Право", спеціальність 081 "Право".

Представлений посібник складається з п'яти розділів, списку рекомендованої літератури. У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни “ Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності юриста ”, подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи здобувача, форм і методів поточного та підсумкового контролю, оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів, вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, завдання для виконання контрольної роботи. У необхідному об'ємі вказано базову та допоміжну літературу.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи здобувача, охоплюють усю теоретичну структуру курсу дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як здобувачі засвоїли знання з курсу.

Кожен варіант контрольної роботи містить три питання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувачів охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених програмою дисципліни «Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності юриста». Форма підсумкового контролю – залік.

Одним з методів контролю знань дисципліни “ Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності юриста ” є контрольна робота здобувача.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: усне опитування; результати самостійної роботи (контрольна робота); результати заліку.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу „ Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності юриста ”.

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, ліве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи – 10-15 друкованих аркушів. На титульному листі необхідно вказати назву предмету що вивчається, номер залікової книжки, назву навчального закладу.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

При відповіді на практичне завдання – обов’язково робити посилання на нормативні акти держави і використовувати їх при розкритті питань.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 30 – 35 мм. для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

– диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;

– аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію страхових відносин;

– робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

- **“50 балів”** – якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв’язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

- **“40 балів”** – якщо здобувач твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв’язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичного завдання;

- **“30 балів”** – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

- **“незадовільно”** – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, або робота виконана не по варіанту.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач факультету заочного навчання зобов’язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати „Повторно” і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, або не в повному обсязі, не має списку використаної літератури - *не зараховується*.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

В тексті контрольної роботи обов’язкове посилання на використані літературні джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті

контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті записки або в алфавітному порядку. Відомості про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Контрольна робота передається методисту факультету заочного навчання.

Контрольна робота складається із 3 теоретичних питань.

Обов'язковими вимогами до теоретичного завдання є:

- зміст;
- висвітлення питання;
- посилання (при запозичені тексту);
- список літератури.

Варіант завдання визначається по останній цифрі шифру індивідуального плану здобувача.

Здобувачу може бути надано індивідуальне завдання за узгодженням з викладачем.

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Перелік завдань до виконання контрольної роботи

Варіант №1

1. Написання есе на тему: «Становлення розвиток та утвердження поваги до людської гідності як правової цінності»
2. Дайте відповідь на питання: Особливості судової практики: моральна та правова характеристика.

Варіант №2

1. Написання есе на тему: «Українські правові цінності в контексті євроінтеграції»
2. Дайте відповідь на питання: Моральний зміст вироку.

Варіант №3

1. Написання есе на тему: «Юридичні професії та вимоги до їх представників у країнах західної правової традиції»
2. Дайте відповідь на питання: Етикет судового засідання.

Варіант №4

1. Написання есе на тему: «Основні вимоги до судді в українському праві: історія, сучасність, майбутнє»
2. Дайте відповідь на питання: Моральна культура захисника.

Варіант №5

1. Написання есе на тему: «Основні вимоги до адвоката в українському праві: історія, сучасність, майбутнє»
2. Дайте відповідь на питання: Прокуратура як правоохоронний орган.

Варіант №6

1. Написання есе на тему: «Основні вимоги до нотаріуса в українському праві: історія, сучасність, майбутнє»
2. Дайте відповідь на питання: Судова етика адвоката.

Варіант №7

1. Написання есе на тему: «Роль аксіологічної компоненти при реалізації судового розсуду (дискреції) в Україні»
2. Дайте відповідь на питання: Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури: основні морально-етичні принципи та настанови.

Варіант №8

1. Написання есе на тему: «Межі судового розсуду (дискреції) у правових системах західної правової традиції»
2. Дайте відповідь на питання: Морально-правові основи слідчої діяльності.

Варіант №9

1. Написання есе на тему: «Порядок прийняття рішень Радою Безпеки ООН про заходи для підтримання і поновлення міжнародного миру»
2. Дайте відповідь на питання: Єдність законності і моралі в роботі слідчого.

Варіант №10

1. Написання есе на тему: «Становлення і розвиток верховенства права як базової правової цінності західної правової традиції»
2. Дайте відповідь на питання: Слідчий – потерпілий: етика взаємин.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бандурка О.М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ: підруч. Для вищ. закл. освіти МВС України / О. М. Бандурка; МВС України, Національний унт внутрішніх справ. – Х.: Вид-во НУВС, 2011. – 219 с.
2. Бандурка О. М. Юридична деонтологія: підруч. для вищ. закл. освіти МВС України / О. М. Бандурка, О. Ф. Скакун; Національний ун-т внутрішніх справ. – Х.: Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2012. – 336 с.
3. Бевзюк І. М. Професійна комунікативна компетентність майбутнього прокурора: навч. посіб. / І. М. Бевзюк, Л. М. Ширяєва; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: Правова єдність: Алерта, 2014. – 223 с.
4. Бігун В. С. Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі. - К.: Юстініан, 2016. - 272 с.
5. Бігун В. Доброчесність і правосуддя. (Філософія. Теорія. Практика.). Київ: Інтерсервіс, 2021, 500 с.
6. Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко; Вінниц. держ. аграр. ун-т. – К.: Центр учбової л-ри, 2011. – 251 с.
7. Висновок Консультативної ради європейських суддів про запобігання корупції серед суддів (РЄ, 2018)
8. Грищук О.В. Людська гідність у праві: філософські проблеми. – К.: Атіка, 2017. – 432 с.
9. Європейська Хартія про статус суддів (з Пояснювальною запискою до Хартії) (РЄ, 1998)
10. Заява Пленуму Верховного Суду щодо неухильного утвердження авторитету правосуддя (2020).
11. ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07. 2013
12. ЗУ «Про прокуратуру» від 14.10.2014
13. ЗУ «Про виконавче провадження» від 02.06. 2016
14. ЗУ «Про Вищу раду правосуддя» від 21.12.2016

15. ЗУ «Про нотаріат» від 02.09. 1993.
16. ЗУ «Про судоустрій та статус суддів» від 07.07. 2010
17. Індикатори визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики (ГРД, 2019)..
18. Кодекс суддівської етики (2013)
19. Керівні положення Громадської ради міжнародних експертів щодо проведення оцінки доброчесності, знань та практичних навичок кандидатів на посади суддів Вищого антикорупційного суду (ГРМЕ, 2018)
20. Кодекс етики працівників Національного антикорупційного бюро України <https://nabu.gov.ua/kodeks-etyky-pracivnykiv-nacionalnogo-antukorupciynogo-byuro-ukrayiny>
21. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів від 27.04.2017
22. Кодекс суддівської етики від 22.02.2013
23. Конституція України від 28.06.1996.
24. Костромов О. В. Адвокатська етика та професійна відповідальність у США // Держава і право: Щоріч. наук. пр. мол. вчен. — К., 2019. — Вип. 1. — С. 75—80.
25. Лєко Б. А. Юридична етика: навчальний посібник / Б. А. Лєко. — Чернівці: Книги –ХХІ, 2018. – 280 с.
26. Мєліхова Ю.А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність: монографія / Ю. А. Мєліхова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, Право, 2015. – 217 с.
27. Парасюк В. М. Професійна етика слідчого органів внутрішніх справ: навч. посібник / В. М. Парасюк; Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. – Л.: [б.в.], 2014. – 68 с.
28. Подкопаєв С. В. Дисциплінарна відповідальність суддів: сутність, механізм реалізації. — 2.вид., випр. і доп. — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2015. — 216 с.
29. Положення «Про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення» (ВККС, 2016) .

30. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України (зі змінами і доповненнями). Правила професійної етики нотаріусів України / М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: Українська правова інформація, 2020. – 95 с.

31. Правила адвокатської етики.

32. Правила поведінки працівника суду та Коментар [Текст] / Держ. суд. адмін. України, Рада суддів України; [підгот.: О. Булка та ін.]. - К.: [б. в.], 2010. - 39 с.

33. Професійна етика та культура поведінки працівника органів внутрішніх справ України: метод. посіб. для працівників ОВС / В. Л. Ортинський [та ін.]; Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – Л.: ЛьвДУВС, 2019. – 128 с.

34. Професійна етика юриста: підручник / [В. С. Бліхар та ін.; за ред. проф. В. С. Бліхара]; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів; Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. - 357 с.

35. Рассел Б. Історія західної філософії/Пер. з англ. Ю.Лісняка, П.Таращука. -К.:Основи, 1995. - 759 с.;

36. Резолюція «Професійна етика правосуддя» (2018).

37. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарних органів.

38. «Справи Білла Клінтона» - Про відповідальність правника в США // Юр. журнал. — 2003. — № 9. — С. 134—136 (поч.); Відповідальність Клінтона як політика і правника // Юр. журнал. — 2003. — № 10. — С. 134—136 (зав.).

39. Старосольський В. Принцип більшості /Пер. з нім. К.Поліщука; автор проекту і упорядник М.Петрів. - Львів:Вид-во “Літопис”, 2018. - 312 с.;

40. Типові норми професійної поведінки правників / Американська правнича фундація. Центр професійної відповідальності; Програма «Правова ініціатива у Центральній і Східній Європі». — К., 1995. — 80 с.

41. Хавронюк М. І. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність: Навч. пос. — К. : Атіка, 2013. — 240 с.